

Sanna Ajaxén
Kommunsekreterare
Upplands-Bro kommun

Datum 2020-05-11 Vår beteckning KS 15/0261 Er beteckning

Kommunstyrelsen

Sanna.Ajaxen@upplands-bro.se

Fördjupad översiktsplan för Kungsängens tätort - Samråd

Förslag till beslut

1. Förslag till fördjupad översiktsplan för Kungsängens tätort i Upplands-Bro, med tillhörande underlag, skickas ut för samråd i enlighet med PBL SFS 2010:900.
2. Samhällsbyggnadskontoret gör vissa redaktionella ändringar och bearbetningar innan förslaget skickas ut för samråd.

Sammanfattning

Förslagen till de fördjupade översiktsplaner för tätorterna Bro och Kungsängen är en del av kommunens strategi för att uppnå en miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling. De fördjupade översiktsplanerna har särskild fokus på de tre hållbarhetsaspekterna och ger konkreta förslag på hur både Bro och Kungsängen kan utvecklas på bästa sätt för invånarna. Arbetet med de båda fördjupade översiktsplanerna har bedrivits parallellt för att skapa en helhetsbild och ge bästa möjliga förutsättningar för båda tätorterna att utvecklas.

Den fördjupade översiktsplanen för Kungsängen ger bland annat riktlinjer för hur Kungsängens torg ska utvecklas, var förtätning kan göras och vilka kopplingar som behöver stärkas eller tillkomma mellan olika områden. Utvecklingen av Kungsängens stationsområde tas upp i ett eget avsnitt och visar bland annat vilka ytor som behöver reserveras för utveckling av kollektivtrafiken.

Samrådsförslaget som helhet består av tre delar: plandokument, hållbarhetskonskvensbeskrivning och planeringsförutsättningar. Hållbarhetskonskvensbeskrivningen utgör också en miljökonsekvensbeskrivning för planer och program enligt bestämmelserna i Miljöbalken.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från Samhällsbyggnadsutskottets sammanträde den 27 maj (skickas ut efter justering)
- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 11 maj 2020

- Kommunstyrelsens preciserade direktiv för fördjupad översiktsplan för Kungsängen den 31 maj 2017 § 49.
- Kommunstyrelsens planuppdrag om fördjupad översiktsplan för del av Kungsängen den 25 september 2013 § 123.
- Upplands-Bro kommuns översiktsplan ÖP 2010, antagen i december 2011 och aktualitetsförklarad i mars 2018, samt FÖP 2016 Landsbygdsplan, antagen i juni 2017.
- Kungsängen kulturmiljöer, WSP, 2019.
- Trafiknätsanalys Kungsängen, Norconsult, 2018.
- Ytdispositionsstudie Kungsängens IP, Codesign, 2019.
- PM – Ekosystemtjänster i Upplands-Bro kommun, Samhällsbyggnadskontoret, 2019.
- PM – Planera för social hållbarhet i Upplands-Bro kommun, Samhällsbyggnadskontoret, 2019.
- PM – Boendetäthet och nåbarhet i Upplands-Bro kommun, Samhällsbyggnadskontoret, 2019.
- PM – Trafiknätsanalyser i Upplands-Bro kommun, Samhällsbyggnadskontoret, 2019
- Kommunfullmäktiges mål och budget för år 2020, beslutat av Kommunfullmäktige den 27 november 2019 § 265.
- Ett hållbart Upplands-Bro – kommunen som ger plats. Kommunens vision.
- RUF5 2050 – Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, 2018.

Ärendet

Upplands-Bro kommun tar fram fördjupade översiktsplaner för Bro och Kungsängen

Upplands-Bro kommun växer snabbt, och dagens höga exploateringsstryck har ökat behovet av långsiktiga strategier för kommunens tätorter.

Uppdraget om att ta fram en fördjupad översiktsplan för delar av Kungsängen gavs 2013. I maj 2017 antog Kommunstyrelsen specificerade direktiv för den fördjupade översiktsplanen, som innebar att uppdraget utökades till att innefatta hela Kungsängens tätort enligt översiktsplanens tätortsavgränsning. Det är detta uppdrag som nu har kommit till samrådsskedet.

2018 tillkom ett uppdrag om att ta fram en fördjupad översiktsplan även för Bro. Arbetet med de båda fördjupade översiktsplanerna har bedrivits parallellt för att skapa en helhetsbild och ge bästa möjliga förutsättningar för båda tätorterna att utvecklas.

FÖP Kungsängen är en fördjupning av ÖP 2010

Samrådshandlingen FÖP Kungsängen 2040 är en fördjupning av Upplands-Bro kommuns översiktsplan, ÖP 2010 och FÖP 2016. FÖP Kungsängen ersätter kapitel 11 i ÖP 2010 om Kungsängen, som alltså slutar att gälla. Övriga kapitel i ÖP 2010 påverkas såtillvida att samtliga plankartor ersätts av de nya plankartorna i de fördjupade översiktsplanerna för Bro och Kungsängen. En detaljerad redogörelse för vilka ställningstaganden som förändras om de nya planerna antas finns i planeringsförutsättningarna. I planeringsförutsättningarna redogör kommunen också för hur FÖP Kungsängen förhåller sig till riksintressen med mera.

Förslaget som helhet innehåller tre delar: plandokument, hållbarhetskonskvensbeskrivning och planeringsförutsättningar.

Plandokumentet blir det politiskt beslutade dokumentet där utvecklingsstrategier, inriktningar och riktlinjer samt huvudsaklig mark- och vattenanvändning beskrivs. Hållbarhetskonskvensbeskrivningen utgör även en miljökonsekvensbeskrivning för planer och program enligt bestämmelserna i miljöbalken. I planeringsförutsättningarna redogör kommunen också för hur FÖP Kungsängen förhåller sig till riksintressen med mera.

Med tätort menas här de delar av kommunen som ligger innanför de beslutade tätortsavgränsningarna i FÖP 2016 Landsbygdsplan.

FÖP Kungsängen har särskild fokus på hållbarhet

I de fördjupade direktiven för den fördjupade översiktsplanen för Kungsängen slogs det fast att planen bör innehålla analyser och förslag till helhetssyn kring framtida behov av bland annat bostäder, verksamhetsmark, skola och omsorg för hela Kungsängen. Direktiven sa också att aspekterna social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet ska användas i arbetsprocessen, och att det tidigare beslutet om att låta Norra Stäcksön ingå i tätortsavgränsningen ska vidareutvecklas med en behovs- och konsekvensbeskrivning i FÖP:en.

Liksom i arbetet med FÖP Bro har arbetet med FÖP Kungsängen utgått från fyra teman: *Social hållbarhet, barnperspektiv i planeringen och ett förändrat klimat* samt *Trafikens brister och behov*. Dessa fyra teman identifierades i aktualitetsprövningen av ÖP 2010 som särskilt viktiga för kommunens utveckling, och är en konkretisering av aspekterna social, ekonomisk och ekologisk (miljömässig) hållbarhet. De fyra temana har varit utgångspunkter i arbetet och behandlats särskilt i PM, workshops och andra processer som varit underlag till FÖP Kungsängen.

Varför är FÖP Kungsängen så kort?

FÖP Kungsängen är 24 sidor lång. Planen är relativt kort för att göra den mer lättillgänglig och bidra till en tydligare styrning av den fysiska planeringen. Det ska vara lätt att se vad kommunen vill. Av samma anledning kommer alla ytor som pekats ut i plankartorna att göras tillgängliga som GIS-skikt om planen antas.

Allt underlag i form av planeringsunderlag, utredningar, PM och liknande finns tillgängliga för alla på kommunens hemsida när FÖP Kungsängen skickas ut på samråd.

Vad är nytt i FÖP Kungsängen 2020?

FÖP Kungsängen preciserar hur Kungsängens tätort kan växa på ett hållbart sätt

FÖP Kungsängen ger genom plankartor och planeringsinriktningar riktlinjer för hur tätorten Kungsängen ska kunna växa på ett sätt som är miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart. Planen säger att Kungsängen ska fortsätta att förtätas centralt på ett sätt som stärker stadsmässigheten och underlaget för service, samtidigt som det är viktigt att bevara Kungsängens blandning av hustyper, upplåtelseformer och arkitektoniska uttryck i Kungsängen som helhet. De förtättningsprojekt som planeras eller genomförs under kommande år ska ha särskilt fokus på att ytterligare knyta ihop Kungsängens olika delar med varandra. Planering och utbyggnad av nya bostäder ska göras på ett sätt som tillåter att Kungsängen växer i hållbar takt så att utvecklingen av förskolor och skolor, grönytor och kommunal service hänger med.

FÖP Kungsängen visar hur Kungsängens torg kan utvecklas genom fysisk planering

FÖP Kungsängen har ett särskilt avsnitt om centrala Kungsängen och Kungsängens torg, och ger riktlinjer för hur torget kan utvecklas och stärkas som mötesplats. Planen föreslår att strukturen på torget ska förändras genom omdisponering av vissa byggnader på längre sikt, och att torget ska öppnas upp mer för både gående, cyklister och bilister. Centrumparkeringen behöver ses över och utvecklas, och kopplingen mellan centrala Kungsängen och Mälaren ska stärkas. Planen säger också att torget ska erbjuda fler lek- och aktivitetsytor för barn.

FÖP Kungsängen förbereder kommunen för ett förändrat klimat

Klimatet förändras och FÖP Kungsängen bidrar till att kommunen anpassar sin fysiska planering efter detta. Planen pekar ut ytor för rening och fördröjning av dagvatten och potentiella översvänningsytor. Den förtydligar också vilka ytor som ska utvecklas för att stärka den grönbå strukturen av natur och vatten, och slår fast att värdefulla ekosystemtjänster i kommunen ska värnas. I de fall där ekosystemtjänster försvinner vid exploatering av mark ska de kompenseras. Miljöer som riskerar särskilt höga temperaturer vid värmebölja ska kompletteras med mer grönska och annat som skapar skugga.

FÖP Kungsängen visar hur stationsområdet och infrastrukturen ska utvecklas ytterligare

Hela stationsområdet med alla dess funktioner behöver utvecklas för att kollektivtrafiken ska fortsätta fungera och vara attraktiv när kommunen växer. FÖP Kungsängen reserverar ytor för utveckling av stationen, bussterminalen och andra funktioner för att bättre möta behoven hos den växande befolkningen

och för alla kollektivtrafikslag. Ett antal nya vägkopplingar pekas ut för att binda ihop Kungsängens olika delar bättre och göra det lättare att röra sig mellan dem. Planen pekar också på vikten av att minska barriäreffekten av järnvägen och E18 och utveckla kopplingar för gående mellan Kungsängens centrum och Mälaren. Vidare ska kommunen verka för en komplett trafikplats i Kungsängen och utveckla entréerna till tätorterna.

Barnperspektiv

De fördjupade översiktsplanerna har påverkan på kommunens långsiktiga planering, och har därför naturligtvis inverkan på barns levnadsvillkor. FÖP Kungsängen har haft barnperspektivet som en särskild utgångspunkt, och ger flera förslag som har till syfte att förbättra den fysiska miljön för barn på längre sikt. FÖP Kungsängen föreslår till exempel att Kungsängens IP ska utvecklas vidare som en gemensam mötesplats för unga i kommunen, med fler idrottsytor och en inkluderande gestaltning för både flickor och pojkar, äldre och yngre barn och deras vuxna. Planen säger att kommunen ska fortsätta utveckla målpunkter och tätortsnära natur, där barn och unga utgör en stor del av besökarna. De gena kopplingarna för gående mellan Kungsängens torg och Mälaren ska tydliggöras för att tillgängliggöra vattnet – avståndet är ett större problem för små barn än för vuxna. Kungsängens torg ska göra mer plats för barn genom fler lektytor och mer konstnärlig gestaltning, och kollektivtrafiken ska utvecklas vilket gynnar grupper som ofta åker kollektivt, där barn och unga ingår. Grönkilen ska värnas och Gröna Dalen utvecklas som rekreativt blågrönt stråk, vilket gynnar både dagens unga och kommande generationers. För dessa och många andra förslag i planen är barn och unga en av de särskilda målgrupperna för de åtgärder som föreslås.

Kommunledningskontoret och Samhällsbyggnadskontoret

Ida Texell

Kommunledningskontoret

Mathias Rantanen

Samhällsbyggnadschef

Ulrika Gyllenberg

Avdelningschef Övergripande
samhällsplanering

Bilagor

1. Förslag till fördjupad översiktsplan för Kungsängen, FÖP Kungsängen 2040, den 11 maj 2020.
2. Fördjupade översiktsplaner för tätorterna Bro och Kungsängen – Planeringsförutsättningar, den 11 maj 2020.
3. Fördjupade översiktsplaner för Bro och Kungsängen – Hållbarhetskonskvensbeskrivning, den 2 april 2020.

Beslut sänds till

- Enligt remisslista.